

Jak dobrze odmawiać różaniec?

Ks. Józef Kudasiewicz

Jan Paweł II w Liście Apostolskim Rosarium Virginis Mariae nie tylko obdarzył Kościół pogłębianą i oryginalną teologią modlitwy różańcowej, nie tylko podniósł ją do rangi zbawczej kontemplacji tajemnic ziemskiego życia Jezusa, ale jako Pasterz ludu Bożego dużo miejsca poświęcił praktyce odmawiania Różańca. Jak trzeba odmawiać Różaniec, żeby zasługiwał on na miano zbawczej kontemplacji? Idąc za Pawłem VI (MC 47; RVM 12), należy zdecydowanie stwierdzić, że przez „brak kontemplacji, Różaniec upodabnia się do ciała bez duszy i zachodzi niebezpieczeństwo, że odmawianie stanie się bezmyślnym powtarzaniem formuł oraz, że będzie w sprzeczności z upomnieniem Chrystusa” ...(Mt 6, 7). „Ciało bez duszy” - to trup. Różaniec bez kontemplacji może być takim trupem i stać w sprzeczności z napomnieniami Jezusa. Są to bardzo mocne słowa. Ciśnie się na myśl stare porzekadło łacińskie: Corruptio optiumi pessima. Przepiękna modlitwa może się zdegenerować i stać się przysłowiowym „klepaniem pacierzy”. Jest więc niezwykle ważna jakość odmawiania tej modlitwy. Ojciec Święty daje konkretne wskazówki jak modlić się na różańcu, by była to prawdziwa kontemplacja oblicza Jezusa. Stanowczo za mało mówi się o tym do wiernych.

Pierwsza rada Papieża - zapowiedź tajemnicy z życia Jezusa. Tej zapowiedzi może towarzyszyć ukazanie ikony zapowiadanego misterium życia Jezusa. Jest to jakby odsłonięcie sceny, w którą mamy się z natężeniem wpatrywać. Jest to gest ekumeniczny w stosunku do Kościoła Wschodniego. Z dowartościowaniem obrazu w modlitwie spotykamy się również w tradycji zachodniej. Św. Ignacy z Loyoli w Ćwiczeniach duchowych odwoływał się do obrazów, uważając je za znakomitą pomoc w koncentracji ducha ludzkiego na tajemnicy Jezusa. Korzystanie z obrazów odpowiada logice wcielenia. Bóg przyjął w Jezusie rysy ludzkie, dlatego Jezus mógł powiedzieć do Filipa: „Kto mnie widzi, widzi i Ojca” (J 14,9). Korzystanie z obrazów odpowiada mentalności współczesnego człowieka, wychowanego w kulturze obrazów. We współczesnej pedagogice żywe są nurty, które domagają się, żeby w wychowaniu młodego człowieka działać na wszystkie jego zmysły, a nie tylko na umysł. Ukazuje się współcześnie wiele pomocy, które można wykorzystać w modlitwie różańcowej. Równocześnie z pokazaniem ikony dokonuje się zwięzła zapowiedź tajemnicy. Zapowiedź ta może być połączona z bardzo zwięzłym komentarzem ikony, która powinna „przemówić” do modlącego się (RVM 29).

Druga rada Ojca Świętego - słuchanie słowa Bożego połączone z milczeniem. Ikona działa na wzrok modlącego się, czytanie słowa Bożego - na słuch. Papież uzasadnia, dlaczego potrzebne jest czytanie Pisma Świętego. Dajemy w ten sposób biblijne podstawy medytacji i większą głębię. Należy więc po zapowiedzi odczytać fragment biblijny, który wprowadza w treść tajemnicy. Żadne ludzkie słowo nie jest tak skuteczne jak natchnione Słowo Boże. Trzeba tak słuchać jakby Słowo to było wypowiedziane dzisiaj i dla mnie. Nie można tego słowa Bożego traktować jak przywoływanie na pamięć pewnej informacji, ale jako mowę Bożą; inaczej mówiąc, chodzi o to żeby pozwolić mówić Bogu. Papież czyni tu wyraźną aluzję do Słowa Bożego w Liturgii. W czasie czytania słowa Bóg mówi do swego ludu. Dlatego kończąc czytanie dodajemy: „Oto Słowo Boże!”. W czasie większych uroczystości wspólnotowych, można dodać krótki komentarz. Po proklamacji Słowa i po ewentualnym komentarzu jest czas na zatrzymanie się i skupienie na tajemnicy, zanim rozpocznie się modlitwę ustną. Powinno się to dokonywać w głębokim milczeniu. „Słuchanie bowiem i medytacja karmią się milczeniem” (RVM 31; por. NMI 20). Ojciec Święty wyraźnie odwołuje się tu do Liturgii: „Tak jak w Liturgii zaleca się chwile milczenia, tak również przy odmawianiu Różańca” (RVM 31). W ten sposób Jan Paweł II nie tylko teologicznie, ale również praktycznie zbliżył Różaniec do świętej Liturgii. Przy takim sposobie odmawiania Różańca każda tajemnica jest jakby małą liturgią słowa. Kto tak będzie odmawiał Różaniec, ten nie popadnie w „klepanie pacierzy”.